

Verslag bewonersavond 24 maart over GRONDWATER

Lommerrijk, 270 bezoekers

Zie voor de mondeling en schriftelijk gestelde vragen en de volledige beantwoording daarvan de website www.inhillegersberg.nl/grondwater. De presentaties zijn eveneens te vinden op de website, evenals de volledige geluidopname van de avond.

1. Opening

Tineke van Oosten (commissie grondwater OH) opent de avond en is blij met de hoge opkomst. Het is de derde bewonersavond over dit onderwerp die vanuit Oud Hillegersberg wordt georganiseerd. Het initiatief van de avond is genomen door de commissie grondwater Oud Hillegersberg. Deze avond is tot stand gekomen in samenwerking met andere bewonersorganisaties. Tineke stelt de voorzitters voor: Margreet Hovenkamp van bewonersorganisatie InHillegersberg waaronder Oud Hillegersberg valt; Sean Ceasar van de Bewonersorganisatie Kleiwegkwartier; Filippus van Leeuwen van Bewonersinitiatief Kleiwegkwartier. Vervolgens Hans Mani bestuurslid van de Vereniging Stedenbouwkundig Wijkbehoud en tot slot de projectleider Ruud van Workum van Goedgefundeerd. Degene die de avond zou voorzitten (Antoinette Laan) is door griep geveld, zij wordt vervangen door Judith Bokhove, eveneens raadslid van de gemeente Rotterdam en goed op de hoogte van de problematiek van het te lage grondwater.

2. Introductie door de voorzitter

De avond richt zich primair op grondwater en niet op funderingsproblematiek. Het gaat om de aanpak van de oorzaak van de funderingsproblemen. In de pauze is volop gelegenheid om individuele problemen bij de stands te bespreken. Er zijn 10 stands in totaal: rechts van de zaal vooral over funderingen en bebouwing en links in de zaal gericht op maatregelen om grondwaterstand te verhogen.

U kunt schriftelijke vragen indienen die of in panel worden beantwoord of later op de website worden beantwoord.

3. Inleiding over oorzaken lage grondwaterstand

Zie presentatie 1 Sieb de Jong.

Vragen:

Bert IJsberg: Waar ligt de Bloemenbuurt?

Antwoord: in de zuidelijk deel van Kleiwegkwartier.

Limburg: Wie is bevoegd gezag?

Antwoord: voor bemalingen en oppervlaktewater: het hoogheemraadschap; de gemeente heeft de zorg voor het grondwater voor alles wat het hoogheemraadschap niet doet.

Gemeente is geen bevoegd gezag, maar zij hebben de verplichting om maatregelen te treffen in het openbaar gebied; de gemeente kan dit zelf beleidsmatig invullen.

Leen Slosser: wie is verantwoordelijk voor funderingsproblemen en de kosten?

Antwoord: Dit komt in 2^e presentatie aan de orde.

Anton Roeloffzen(milieudienst): Bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor grondwater voorzover zij dit kunnen beïnvloeden. In stedelijk gebied lukt dat natuurlijk niet, de bewoners hebben zowel gemeente als hoogheemraadschap nodig. Als er schade is dan is het triest maar waar, dan staan de bewoners hiervoor aan de lat.

Mw Ieke Frankemolen: komt niet uit haar vraag omdat ze sheet niet kan aanwijzen. Ging over een grafiek.

Johan van Wisse: Als grondwater is verlaagd, waarom kan het dan niet omhoog gebracht worden?

Antwoord: Het is niet gezegd dat het niet omhoog gebracht kan worden, daar gaat de volgende presentatie over.

4. Inleiding over maatregelen om de grondwaterstand te verhogen

Zie presentatie 2 Sieb de Jong.

Vragen:

Jelle Feenstra: kunnen de drainage leidingen als infiltratieleidingen worden ingezet, bijvoorbeeld vanuit het Noorder Kanaal?

Antwoord:

Dit is een heel goed idee dat zeker meegenomen moet worden.

Teun Egenraam (Zonnebloemstraat): Zijn maatregelen voor verhoging grondwater wel zinvol, is kwaad door droogstand niet al geschied?

Antwoord:

Naar mening van Sieb helpt het wel degelijk als grondwaterstand om hoog komt. Is wel een proces van jaren, maar als infiltratieleiding wordt aangelegd dan komt het grondwater gelijk omhoog.

Derk Burgers: Wat is tijdsplan om probleem grondwaterstand op te lossen?

Antwoord: het tijdsplan baart ons ook zorgen. We willen met gemeente gezamenlijk kijken wat er kan gebeuren. Of zo niet en waarom dan niet, er moet duidelijkheid komen voor de bewoners. Als er duidelijkheid is kunnen we naar de gemeenteraad als we het er niet mee eens zijn. Daar moet een democratisch besluit worden genomen, het zijn niet de ambtenaren die het beleid bepalen. Wij als commissie richten ons op de volksvertegenwoordiging, zowel bij gemeente als bij hoogheemraadschap, daar is veel belangstelling voor onze inbreng.

Van der Hart (Straatweg): Infiltratie vanaf de plas heeft alleen zin als de waterstand daar hoog genoeg is, maar als het plas water al te laag staat dan blijven paalkopen droog staan. Wat is daar aan te doen?

Antwoord: De Straatweg is het voorbeeld in Nederland wat mis kan gaan met rioleringen. Grondwater peil laagste van heel Hillegersberg, lager dan -4.00 m NAP. Er is heel veel schade

aangericht langs de Straatweg. De infiltratieleiding die nu wordt aangelegd zal zeker een positief effect hebben. Een groot deel van de palen zal onderwater komen te staan, maar niet alle palen. Daarom hebben wij een discussie met de gemeente over het verder verhogen dan het plaspeil, zodat alle palen onderwater komen te staan. Die discussie hebben we verloren met de ambtenaren. Maar ook dit punt zullen we bestuurlijk verder aankaarten.

Frits Gompem (Straatweg): Studie voor polderpeilbesluit in 2018, verhoging polderpeil, betekent dit ook verhoging plaspeil?

Antwoord: Polderpeil en plaspeil zijn hetzelfde. Hierop zal mw Gerts in haar presentatie ingaan.

Jan Mani: Waarom gaat gemeente nu pas nadenken terwijl het probleem al 40 jaren bekend is?

Antwoord: Veertig jaar geleden bestond er geen zorgplicht en was gemeente niet verplicht om iets te doen aan de grondwaterstanden. In het verleden tot 2008 wees iedereen naar elkaar als het om verantwoordelijkheden ging: provincie naar gemeente, gemeente naar hoogheemraadschap. Sinds het omslagpunt van de invoering van de zorgplicht is het onrustig in Hillegersberg. Nu heeft de gemeente een verantwoordelijkheid en vragen wij aan de gemeente om duidelijk te zijn wat ze wel en niet doen. De gemeente heeft een inspanningsverplichting, geen resultaatsverplichting. Wij willen weten hoe ze zich inspannen, en op basis van welke criteria.

De voorzitter vult aan dat het belangrijk is om als bewoners de krachten te blijven bundelen en gezamenlijk richting gemeente op te trekken; nergens in Rotterdam zitten immers zoveel mensen bij elkaar om deze problemen te bespreken.

Leen Slosser: overhandigt een document aan de voorzitter waarin de oorzaken van de problemen staan en waar de verantwoordelijkheden liggen, met verzoek dit aan de wethouder Eerdmans te overhandigen en gaat boos weg.

5. Inleiding mw Gerts van HHSK

Zie presentatie HHSK

6. Inleiding Sander van Beurden

Zie presentatie gemeente

7. Paneldiscussie

Kristel van 't Veer: Ik ben blij met deze informatieavond, maar is grondwater niet een onderwerp waar overheden zelf informatie over moeten geven?

Mw Gerts: jazeker dat moeten overheden doen.

Aanvullende vraag van de voorzitter aan Sieb: is die informatie voldoende?

Sieb: wij vinden van niet, ook de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap vond dat de voorlichting aan burgers onder de maat is. Ook vond men daar dat het bij de gemeente beter kan. Ja je kunt vragen stellen bij het waterloket, maar voorlichting? Dat wordt gemist.

Mw Gerts: zij vult aan: dat er binnen verenigde vergadering ook is gesproken over dat het hoogheemraadschap vanuit mensen moet denken en hoe ze te bereiken.

Middendorff: Over communicatie gesproken; het gaat bij grondwater om besluitvorming van diverse instanties, voor de burger complex om te volgen. Waar vind je als burger de juiste en gebundelde informatie. Bepleit centraal infopunt voor besluitvorming over grondwater van diverse overheden.

Sander van Beurden: spreekt waardering uit voor dit voorstel om de bestaande informatiestromen te stroomlijnen naar één loket.

V.d.Sman (Graaf Florisstraat) Wordt bij funderingsonderzoek aandacht besteed aan structurele grondwater onderlast? Hoe lang kan een paal eigenlijk droogstaan voordat zijn draagkracht het begeeft?

André Opstal: Bij grondwater onderzoek is grondwater onderlast een hot item. Bij droogstand wordt een paal aangetast, die aantasting stopt zodra hij weer onder water staat. In het ongunstigste geval dat er een voortdurende droogstand is, geldt 10 mm aantasting per jaar, zodat na 10 jaar de draagkracht het begeven heeft.

IJzendoorn: Ik hoor hier dat gemeente en HHSK niet resultaat verantwoordelijk zijn voor het grondwater. Wat ik wil weten is wie wel resultaat verantwoordelijk is.

Van Beurden antwoordt: Voor bewoners is dit een lastig onderwerp, zorgplicht is een vage hap. Daar koop je niet voor dat wij als gemeente het grondwaterpeil gaan reguleren.

Gemeente richt zich op peilbesluit, wij beschouwen oppervlakte waterpeil als een natuurlijk gegeven. Wat wij wel doen is het nemen van flankerende maatregelen, die Sieb ook al aangaf, drainage en waterpasserende verharding en goede voorlichting zo goed mogelijk de grondwaterstand beïnvloeden. Dat is wat wij doen. Wat wij niet doen is: doen is bijvoorbeeld het verhogen met 10 cm van de grondwaterstand. Even pompen met zijn allen, dat doen wij niet.

IJzendoorn nogmaals: is er ergens in het land een verantwoordelijke voor het grondwater, ja of nee.

Van Beurden: nee, dus.

Mw Gerts: Hoogheemraadschap is ook geen resultaat verantwoordelijke, u bent dat zelf voor uw perceel. Het hoogheemraadschap gaat over het algemeen belang en weegt alle belangen af. Dit is een lastige en wrange boodschap voor de bewoners.

Sieb: Het standpunt van de gemeente bevreemdt mij, dat de gemeente het waterpeil als een natuurlijk gegeven beschouwt. De zorgplicht grondwater zegt dat u maatregelen moet nemen in het openbare gebied, met als doel structurele nadelige gevolgen voor de bebouwing te voorkomen. Als die structurele nadelige gevolgen het voor de bebouwing nodig maken het grondwater peil te hoger op te zetten dan het huidige peil, dan bent u daaraan gehouden. U bent in ieder geval verplicht om uit te leggen waarom u geen doelmatige maatregelen neemt. Dit is ook een punt dat wij in het bestuurlijke overleg gaan bespreken met wethouder Eerdmans en zijn ambtenaren, omdat volgens een ter zake kundige jurist die wij hebben ingeschakeld het standpunt van de gemeente niet in de haak is. Wij moeten hierover met elkaar in debat, want wij verschillen op dit punt heel duidelijk van mening. Het is van belang voor de burger dat wij hierover een fundamentele discussie

hebben. Ik verwacht hierover ook een discussie in de gemeenteraad, want het is duidelijk dat dit belangrijk is. (groot applaus van de zaal)

Van Beurden: het is goed om hierover een discussie te voeren.

Dekker (Duizendschoonstraat), bij ons in de straat wordt in 2016 de riolering vervangen.

Welke garantie hebben wij dat door de drainagebuizen het grondwater niet verder daalt?

Aangevuld door Chris Mast: Hoe verloopt het onderzoek naar de relatie tussen het vervangen van riolering, het aanleggen van drains en het monitoren van het verloop van het grondwaterpeil.

Thuy Do: Door vervanging van de riolering hoopt de gemeente te bereiken dat er geen grondwater meer weglekt via de voegen naar het riool, en de grondwaterstand zal stijgen. De drainage buizen worden aangelegd om als het water te hoog komt het te hoge water af te voeren en als het te laag staat het grondwater aan te vullen. We monitoren wat er gebeurt. Uit het onderzoek komt naar voren dat er water verdwijnt, we weten niet precies waarheen, waarschijnlijk naar diepe lagen. Bemoedigend is te zien dat in het Rozenlaan zuid gebied het grondwater enigszins omhoog is gekomen.

Mw? : Ik begrijp niet dat er sprake is van een Peilbesluit en dat er dan toch niemand verantwoordelijk is voor de grondwaterstand? Er wordt toch een besluit genomen?

Johan Helmer: Het hoogheemraadschap stelt peilbesluit vast en is verantwoordelijk voor het peil van het oppervlakte water. Daarmee heeft Hoogheemraadschap ook een inspanningsverplichting om het peil zo goed mogelijk te handhaven. Water af te voeren als het hard regent, water toe te voeren als het droog is. Het lastige met grondwater is dat het niet zeker is of de hoogte van het oppervlakte water zich ook voortzet in de grond. Het kan zijn dat er grondwater weglekt naar diepere bodemlagen of het kan afstromen naar de zijkanten waar diepe polders liggen.

8. Reactie wethouder Eerdmans

De wethouder, die de hele avond aanwezig was, complimenteert de organisaties met de wijze waarop deze avond is verlopen (applaus).

De wethouder ziet dat de bewoners behoefte hebben aan informatie hebben, dat heeft hij zelf ook sinds hij wethouder werd en dat geldt ook voor de gemeenteraad.

Lastig is te doorgronden wie moet wat doen, wie is waarvoor verantwoordelijk en wie moet zich waarvoor inzetten. En dat is iets dat met belangen samenhangt, want het is nu eenmaal zo dat als het grondwater wordt verhoogd dit voor de palen van de een prettig is, maar bij een ander loopt de kelder onder. Het is een complex verhaal.

De vraag is hoe zit het nu met die zorgplicht, wie is eindverantwoordelijk. Dat is de reden dat ik nu terugblikkend op de goede overleggen met de bewonersorganisaties, Sieb, Tineke en anderen, heb gekeken naar de oude afspraken uit 2013 die zijn gemaakt met mijn voorgangster Alexandra van Huffelen. Het lijkt mij een goed idee om die afspraken te refreshen en op te schalen. Ook op te schalen naar 2016 en te bekijken wat de gemeente kan doen, wat het waterschap en wat de bewoners.

Dat gaan we doen, ik voel mij verplicht inspanningen te doen. De gemeente heeft hierin een taak, met de goede ambtenaren en de gemeenteraadsleden gaan we er voor.

9. afsluiting

Tineke sluit de avond af met:

- het benoemen van drie 'innovatieve burgers'. Martine Coevert met haar bewonersinitiatief BIK; Jelle Feenstra met zijn infiltratiedrain in de voortuin als voorbeeld project en Fred Tessler met zijn waterzak in de kelder.
- De sprekers worden bedankt en de voorzitter, zij krijgen een fles eerlijk grondwater en een mooie fles wijn.
- Toegezegd wordt alle schriftelijke vragen te beantwoorden via de website.